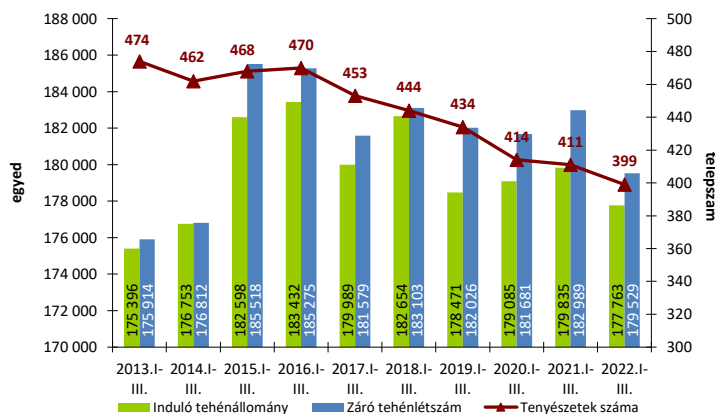
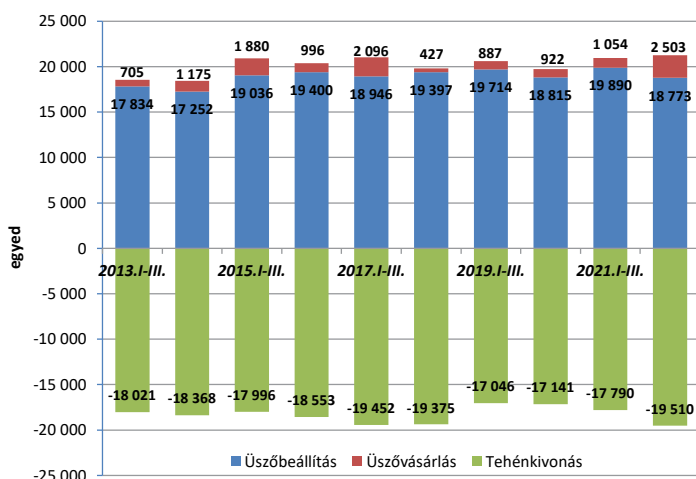

1. ábra: Az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetek száma, induló és záró tehénlétszáma (db, 2013-2022. I-III. hó)

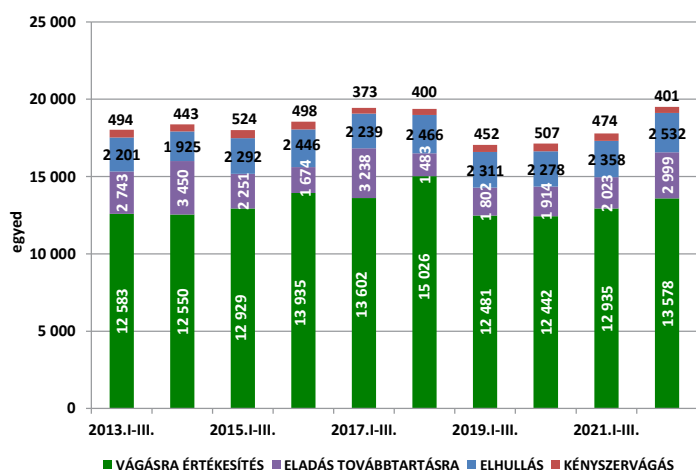
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tejhasznú tehenészetek száma 2022 márciusában 12-vel (-2,9%) kevesebb volt, mint 2021 márciusában. A termelésellenőrzött tenyészetek száma az elmúlt 4 hónapban 400 alatt volt, bár márciusban 1-gyel nőtt az előző hónaphoz képest. 2022. március végén 3.460-tal kevesebb (-1,9%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehenészetek száma az elmúlt 10 év alatt jelentősen, 15,8%-kal (-75) kisebbedett, és a tehenészetek csökkenésének üteme érdemben nem lassul. Ugyanakkor 2013 márciusa óta a záró tehénlétszám nőtt (+3.615 egyed, +2,1%), így a telepenkénti átlagos tehénlétszám jelentősen emelkedett, először elérve a 450-es átlagos állomány nagyságot.

2. ábra: Az üszöbevétel és tehénkivonás alakulása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2013-2022. I-III. hó)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehénlétszáma 2021-ről 2022-re – egy év alatt – enyhén csökkent (-2.072 tehen; -1,2%), de az állomány 2022 első három hónapjában picit nőtt (+1766 egyed; +1,0%). 2022 első három havában a tehénkivonások száma nőtt (+1720 egyed; +9,7%), de ugrásszerűen emelkedett az üszövásárlások száma is (+1449 egyed; +137,5%) a 2021. március végi értékekhez képest. Az állománypótlás szempontjából meghatározó üszöbeállítások száma továbbra is elmarad az 1 évvel ezelőttitől (-1117 egyed; -5,6%), de az év első három hónapjában az állománypótlás nagysága összességében meghaladta az állománykivonását.

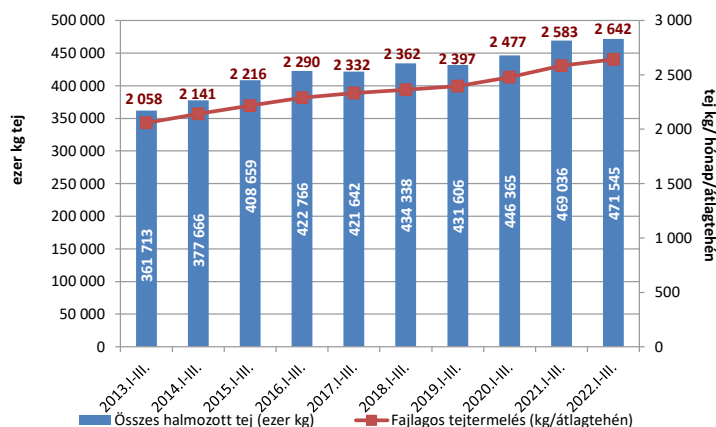
3. ábra: A tehénkivonás megoszlása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2013-2022. I-III. hó)

2022 első három havában az állományból kivont tehenek 69,6%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 13.578 volt), 13,0%-át (2.532 egyed) az elhullás tette ki, a tehénkivonások 2,1%-áért (401 egyed) pedig a kényszervágás volt felelős, amelyek átlagos aráynak számítanak. Ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya elérte a 15,4%-ot (2.999 egyed), amely már az átlag fölötti értékek közé sorolható. 2022-ben az induló tehénállomány 7,6%-át selejtezték, 0,2%-át kényszervágták, 1,4%-a elhullott és 1,7%-át továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 11,0%-át vonták ki a termelésből, ami az elmúlt 10 év legmagasabb tehénkivonási aránya az első negyedévben.

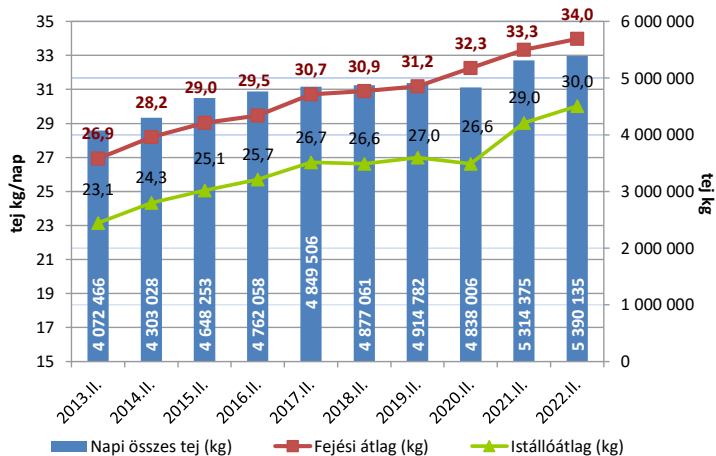

4. ábra: Összes halmazott és fajlagos tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2013-2022. I-III. hó)

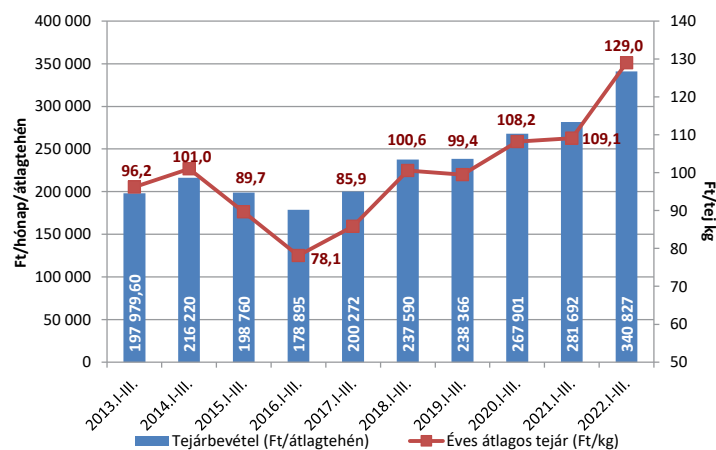
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmazott tejtermelése 2022 első három hónapjában enyhén nőtt (+2,509 millió kg; +0,53%) 2021 első negyedéhez képest, és meghaladta a 471 millió kg-ot. A vizsgált időszakban a fajlagos tejtermelés enyhén emelkedett, és elérte az 2.642 kg-ot (+59 kg; +2,3%), ami az elmúlt 10 évben rekordnak számít. 2013 és 2022 márciusa között a fajlagos tejtermelés növekedése 28,4%-os (!) volt (+584 kg), míg az összes halmazott tejtermelés még nagyobb mértékben, 109,83 millió kg-mal (+30,4%) emelkedett.

5. ábra: Fejési és istállóátlag, valamint a napi összes tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2013-2022. III. hó)

2022 márciusában a napi összes tejtermelés a tavalyi év márciusi termeléséhez viszonyítva kismértékben, 5,39 millió kg-ra nőtt (+75,76 ezer kg, +1,4%), ami az elmúlt 10 év legnagyobb értékének felel meg, emellett mind a fejési átlag (+0,63 kg, +1,9%), mind az istállóátlag tovább emelkedett (+0,98 kg, +3,4%). Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés 1,32 millió kg-mal lett több (+32,4%), a fejési és istállóátlag 7,04, ill. 6,87 kg-mal nőtt (+26,1%, ill. +29,7%), ami igen jelentős emelkedésnek tekinthető.

6. ábra: Tejárbevétel és az éves átlagos tejár az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2013-2022. I-III. hó)

A tehenenkénti tejárbevétel 2022 első negyedévében 340,8 ezer Ft volt átlagosan, 21,0%-kal nőtt 2021 hasonló időszakához képest, és az elmúlt 10 év legnagyobb első három havi nominális tejárbevételének felel meg, aminek oka a fajlagos tejtermelés 2,3%-os és tej árának 18,3%-os (!) növekedésében keresendő. 2013 első negyedévéhez viszonyítva a nominális tejárbevétel közel háromnegyedével, 72,2%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 28,4%-os és a tejárának 34,1%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon

a nyerstej átlagos havi felvásárlási ára tovább emelkedett, és meghaladta a 130 Ft/kg-ot. A nyerstej kiviteli ára is emelkedett a vizsgált időszakban, és 10%-kal meghaladva a hazai termelői átlagát, már 150 Ft/kg-os árszint körül mozog. A globális és az európai uniós piacon a tej- és tejtermékek értékesítési árai, valamint a tejtermékek nemzetközi tőzsdei árai továbbra is emelkednek, ami felfelé húzza a hazai nyerstej- és tejtermékárakat is. Ebben fontos szerepet játszik a világ számos részén évtizedek óta nem látott rekordmagas infláció, azon belül is az élelmiszerek drasztikus globális áremelkedése. A koronavírus utáni keresleti-kínálati sokkok, szétesett ellátási láncok, a magasabb energiaárak, továbbá az ukrajnai háború és az Oroszországra kivetett szankciók miatti nemzetközi kereskedelmi zavarok (pl. gabona, műtrágya, energiahordozók) következtében további jelentős élelmiszer-áremelkedés várható egész Európában. A tejtermékek ára Magyarországon már az elmúlt egy év alatt 18,2%-kal nőtt (a 2,8%-os tehéntej maximált ára ellenére), és további jelentős áremelkedés várható ennél a termékcsoportnál is.

